

*Föreningen Sveriges
Vattenkraftskommuner*

VERKSAMHETSRAPPORT 2013/2014

VERKSAMHETSRAPPORT 2013/2014

Föreningen Sveriges Vattenkraftskommuner bildades vid ett möte i Östersund den 3 juni 1999.

Föreningen består av 33 medlemskommuner med sammanlagt 451 000 invånare.

Föreningens syfte är att skapa opinion för att vattenkraftskommunerna och berörda regioner får del i det värde vattenkraftproduktionen genererar (naturresursåterbäring). Kommunerna skall därvid tillförsäkras stabila och förutsägbara intäkter.

Föreningen är partipolitiskt neutral och tar inte ställning för eller emot utbyggnad av vattenkraften.

Produktion av el från vattenkraften

Drygt 90% av elproduktionen från vattenkraften kommer från skogslänen.

De senaste åren har produktionen av el från vattenkraften uppgått till i genomsnitt 66 TWh/år (=46% av totala elproduktionen).

År 2013 har elproduktionen varit ungefär 7,5 % lägre än 2012 och uppgått till 149,2 TWh varav 41 % eller 60,8 TWh från vattenkraften.

Vattenkraft	60,8 TWh	41 %
Kärnkraft	63,6	43 %
Vindkraft	9,9	6 %
Övrigt	14,9	10 %

Summa producerat 149,2 TWh

Summa inhemsk förbrukning 139,2 TWh

Nettoexport 10,0 TWh

Medlemmar

De 33 medlemskommunerna kommer från länen enligt följande:

Norrbotten 4
Västerbotten 4
Västernorrland 2
Jämtland 7
Gävleborg 4
Dalarna 9
Värmland 3

De 33 medlemskommunerna är följande:

Arjeplog, Boden, Gällivare, Övertorneå, Malå, Norsjö, Robertsfors, Storuman, Sollefteå, Ånge, Berg, Härjedalen, Krokoms, Ragunda, Strömsund, Åre, Östersund, Bollnäs, Ljusdal, Ovanåker, Söderhamn, Avesta, Hedemora, Malung, Mora, Orsa, Rättvik, Säter, Vansbro, Älvdalen, Hagfors, Sunne och Torsby.

Antalet invånare i medlemskommunerna uppgår 2013-12-31 till 450 900.

Tre kommuner, Gagnef, Leksand och Timrå har lämnat föreningen under det gångna året.

Styrelsen

Styrelsen består av 15 ledamöter, varav en avlidit under året, och 13 ersättare. Under år 2013/2014 har styrelsen bestått av följande ledamöter:

Ordinarie:	Ersättare
Ordförande Ingvar Persson (m), Bollnäs	-
Norrbottnen Lili-Marie Lundsström (c), Boden Ulf Ottosson (c), Arjeplog	Bo Strömbäck (v), Boden Sten-Åke Nilsson (c), Arjeplog
Västerbotten Roland Gustafsson (kd), Storuman Johnny Holmgren (fp), Storuman	Veronika Håkansson (m), Storuman Janne Ruonala (fp), Storuman
Västernorrland Thomas Tejle (v), Sollefteå Bo R Svensson (m), Sollefteå (avliden)	Jan Gullmark (c), Ånge
Jämtland Håkan Larsson (c), Krokom Kicki Fredriksson (s), Ragunda, 2e v ordf	Mi Bringsaas (s), Krokom Mona Modin Tjulin (s), Östersund
Gävleborg Roger Lindblom (bp), Bollnäs Björn Mårtensson (s), Ljusdal, 1e vice ordf	Pär-Olof Stål (c), Söderhamn Stefan Permickels (s), Bollnäs
Dalarna Anders Rosell (s), Orsa Gunilla Berglund (c), Avesta	Kurt Podgorski (s), Malung Kjell Tenn (c), Älvdalen
Värmland Karl-Johan Adolfsson (c), Sunne Alf Larsson (c), Torsby	Jan Bohlin (s), Hagfors Ann-Sofi Ronacher (s), Hagfors

Representanter från sex av de åtta partierna i riksdagen och ett lokalt parti finns företrädda i styrelsen.

Styrelsens möten 2013/2014

Styrelsen har haft 7 st sammanträden mellan stämman i maj 2013 och stämman i maj 2014. Sex av mötena har skett per telefon. Det fysiska mötet har ägt rum i Stockholm, 19 nov 2013. I samband med detta styrelsemöte anordnades också ett seminarium, 20 november, i Riksdagshuset för bland annat riksdagsledamöter. Inbjudare var Inlandskommunernas Ekonomiska Förening, FSV, Hela Sverige ska leva, Norrlandsförbundet och Riksdagens Landsbygdsnätverk. Seminariets rubrik var "Inlandets resurser lyfter inlandet! HUR?"

Bokslut för år 2013

Kostnaderna har uppgått till 293 tkr, vilka täcks av medlems- och serviceavgifter.

Föreningens avräkning med medlemmarna (= balanserade medel) för ej nyttjade medlems- och serviceavgifter uppgick per den 31 dec 2013 till

599 (förra året 586) tkr och balanserade vinstmedel till 12 tkr.

Detaljer redovisas i Årsbokslutet.

Förändringar i presidium och på sekreterarposten

Håkan Larsson valde att efter fyra år som ordförande träda tillbaka och Ingvar Persson tillträdde vid stämman som ordförande. Vid stämman utsågs förutom en förste vice ordförande, som i likhet med tidigare blev Björn Mårtensson, Ljusdal, en andre vice ordförande. Andre vice ordförande blev Kicki Fredriksson, Ragunda. Även tidigare sekreteraren Tomas Palmgren, som varit föreningens sekreterare från starten, har under året valt att lämna uppdraget. Han har dock för att efterträdaren ska få möjlighet att successivt sätta sig in i uppdraget kvarstått i rollen helt fram till utgången av augusti månad 2013, då de uppgifter som inte innefattar den ekonomiska skötseln överlämnades till efterträdaren Anders Wikström, Bollnäs. De ekonomiska delarna i sekreteraruppdraget överlämnades sedan formellt vid årsskiftet 2013/2014 även de till Anders Wikström. Bokföring och en del ytterligare av den ekonomiska hanteringen som tidigare sköts av Birgitta Moe, Östersund, har i början av år 2014 av praktiska skäl flyttats till Bollnäs och sköts där inom kommunens ekonomikontor och handhas främst av Helena Lönngren och Åsa Myhrberg. Tomas Palmgren har dock efter årsskiftet svarat för årsbokslut, deklaration m m.

Bytena av ordförande och sekreterare samt förändringen av presidiet har givetvis kommit att prägla året genom att nya personer måste sätta sig in i sina helt nya roller och nya uppgifter i föreningen. För ordförande och sekreterare har året i mycket styrts av kraven på att sätta sig in i den administrativa hanteringen som följer med rollerna. Möten flera gånger per månad för avstämningar och planering samt successivt sökande för att hitta former för att hantera uppgifterna har kännetecknat året framförallt från och med september månad, men även före den tiden. Presidiet har under sommaren haft ett möte i Ånge, men i övrigt kunnat sköta arbetet via telefon och mailkontakter.

Aktiviteter och bevakningsfrågor 2013/2014

Nedan redovisas ett axplock av aktiviteter och på bevakningsfrågor.

A. De tankar om samgående med Inlandskommunernas Ekonomiska Förening (IEF) som togs till 2013 års stämma fann inte gehör vid stämman. Stämman betonade i stället för samgående nödvändigheten av en fortsatt intensiv samverkan med de föreningar som verkar i samma syften dvs IEF, Hela Sverige Ska Leva (HSSL), Norrlandsförbundet, Småkom med flera föreningar bland annat flera fiskevårdsföreningar. Detta har medfört att arbetet inriktats på samverkan och stöttning i varandras frågor i stället för samgående. Ordförande och sekreterare har vid ett par tillfällen träffat representanter för HSSL och IEF och diskuterat gemensamma frågor. I samband med styrelsemötet i Stockholm deltog representanter från nämnda föreningar med information och i diskussioner med styrelsen.

B. Den 20 november 2013 anordnades som tidigare nämnts ett seminarium i Riksdagshuset i samarbete med HSSL, IEF, Norrlandsförbundet och riksdagens landsbygdsnätverk. Seminariets rubrik löd "Inlandets resurser lyfter inlandet! HUR?" Medverkande vid seminariet gjorde riksdagsledamoten Anders Ahlgren (c), Staffan Nilsson och Åse Blombäck från HSSL, Ulf Björklund från IEF, Ingvar Persson och Håkan Larsson från FSV, Glesbygdsexperten Ronny Svensson, Gunnar Magnusson från Vansbro kommun, Björn Berg från Telia samt fd statssekreteraren m m Rolf Eriksson. Ett antal riksdagsledamöter deltog som lyssnare och med inlägg under hela eller delar av seminariet.

C. Föreningen har tagit fram ett bildspel som har använts och ska kunna användas för att förenkla för styrelseledamöter och andra att presentera föreningen i sina kommuner och i andra sammanhang.

D. Ovannämnt bildspel har, tillsammans med för respektive mottagarkategori anpassade informationsbrev, tillställts kommunstyrelseordförandena i medlemskommunerna och i samtliga övriga kommuner inom de sju skogslänen. Bildspelet med informationsbrev har vidare tillställts samtliga riksdagsledamöter inom skogslänen.

Ovan har framgått att tre kommuner lämnat föreningen. Direktkontakter har skett med vissa av de kommuner som lämnat föreningen i år och tidigare. I några fall har klara besked getts om att man i nuläget inte är beredda att återinträda i föreningen medan det i några andra fall diskuteras att eventuellt återkomma. Frågan om medlemstapp och möjligheter att värva nya medlemskommuner för att bredda föreningens bas har diskuterats vid nära nog samtliga styrelsemöten. Några nya medlemmar har dock inte tillkommit under året.

E. Ordföranden och flera andra har i insändare, som i vissa fall fått förhållandevis brett införande beskrivit och diskuterat föreningens syfte och arbete för att öka förståelsen för de frågor föreningen driver. I några fall har föreningens arbete även på andra sätt fått uppmärksamhet i media. Ordföranden har även lyft fram vissa frågor i brev direkt till finansminister Anders Borg.

F. Framförallt tidigare ordföranden Håkan Larsson har mycket aktivt i olika inlägg på Facebook lyft fram föreningens frågor.

G. Ordföranden och förste vice ordföranden har i augusti 2013 deltagit i Landssammanslutninga av Vasskraftkommunars (LVK) årsstämma i Bergen. FSVs norska motsvarighet LVK har helt andra förutsättningar och omsätter årligen cirka sex miljarder kronor.

H. Under året har vid flera olika tillfällen förts diskussioner om hur föreningens krav ska formuleras och om det inte tidigare har varit helt tydligt så framstår det numera klart att det är hela eller delar av den fastighetsskatt som idag betalas för vattenkraftsanläggningarna och går direkt ned i statens kassa som ska fördelas så att de kommer vattenkraftskommunerna till del. Diskussionerna har också mycket tydligt pekat mot att medlen ska fördelas inte bara till de kommuner som har anläggningar och dammar inom sina områden utan även till övriga kommuner och regioner inom de sju skogslänen. Hur fördelningen ska ske om föreningens arbete blir lyckosamt så att det faller ut medel har däremot inte konkretiserats även om modeller för fördelningen diskuterats i olika sammanhang. Framst har diskuterats en modell där del av medlen går till samtliga kommuner inom skogslänen, del av medlen går till skogslänsregionerna och del av medlen går till de av kraftverk och dammar

direkt berörda kommunerna samt eventuellt någon del av medlen direkt till berörda bygder. Någon konkret modell har dock ännu inte arbetats fram.

Vidare har i några fall diskuterats om medlen överhuvudtaget ska styras till vissa ändamål och i så fall till vilka speciella ändamål medlen ska få användas. Arbetsmarknadsbefrämjande-, infrastruktur- och näringslivsåtgärder har nämnts som typer av ändamål som medlen skulle kunna användas för, men inte heller här har konkretisering gjorts, varför frågorna är öppna för fortsatta diskussioner.

Arbetet med Inlandslyftet

Projektgruppen för Inlandslyftet kom i oktober 2013 med en rapport "Inlandslyftet, en presentation av några nordiska basfakta" där gruppen framförallt med hjälp av ett antal kartor presenterar de viktigaste infrastrukturtillgångarna och deras lokaliseringar i Inlandet. Redovisningarna görs inte bara av tillgångarna inom de svenska gränserna utan är gränsöverskridande och beskriver även såväl de norska som finska tillgångarna. Vikten av att tänka gränsöverskridande för att få synergieffekter betonas särskilt. Att utveckla infrastrukturen inom olika områden i inlandet med medel från de naturtillgångar som tas från inlandet är en av de bärande tankarna i rapporten.

En SWOT-analys av Inlandet har även den presenterats 2013. Analysen bygger dels på intervjuer med aktiva politiker och forskare dels på studier av publicerade rapporter. Förutom SWOT-analysen innehåller redovisningen ett antal förslag som delvis presenterats tidigare men inte genomförts delvis är nya. Ett av förslagen som sticker ut handlar om dubbel mantalsskrivning där personer med fritidsboende i andra än sina hemkommuner föreslås få betala en del av sin kommunalskatt till fritidsboendekommunen. Ett sådant förslag skulle gynna glesbygdskommuner med stor andel fritidsfastigheter.

De förslag och tankegångar som presenteras i båda de nämnda rapporterna går hand i hand med det syfte FSV arbetar för och understryker ytterligare behovet av ett nära samarbete mellan FSV och organisationer som IEF, HSSL med flera. FSV följer i nära samarbete med IEF, HSSL det fortsatta arbetet för utveckling av inlandet.

Statlig utredning om vattenverksamheter – M 2012:01, SOU 2013:69

Vattenverksamhetsutredningen har under 2013 lämnat ett delbetänkande, SOU 2013:69. Utredningen föreslår där hur man kan se till att de anläggningar som inte har tillstånd enligt miljöbalken (MB) utformas och drivs på ett sådant sätt att MB:s hänsynsregler och EU-rättens krav i förhållande till vattenkvalitet och påverkan på djur och växtliv uppfylls.

Utredningen föreslår ett system med ny prövning av dels de tillstånd som har meddelats före MB:s ikraftträdande och dels de äldre rättigheter som alltjämt har rättskraft. Enligt utredningens bedömning är det nödvändigt att åstadkomma ett system som möjliggör för tillsynsmyndigheterna att ställa krav på att alla äldre anläggningar och verksamheter bedrivs i enlighet med gällande rätt.

Förslagen gäller tillståndspliktiga vattenregleringar, vattenbortledningar och vattenöverledningar samt även sådana tillståndspliktiga vattenverksamheter och anläggningar som har tillkommit före MB:s ikraftträdande och som vid sin tillkomst inte var tillståndspliktiga omfattas.

Avslås, avvisas eller återkallas en ansökan avseende en vattenanläggning får mark- och miljödomstolen även förordna om att anläggningen ska rivas ut. Prövningen enligt MB ska ske som om det vore en helt ny verksamhet eller anläggning.

Utredningen föreslår att innehavare av tillstånd till vattenanläggning och den vattenverksamhet som bedrivs vid anläggningen ska ha rätt till ersättning, om det allmänna inskränker den tidigare medgivna användningen av mark eller byggnad så att pågående markanvändning inom berörd del av fastigheten avsevärt försvåras eller upphör.

Havs- och vattenmyndigheten och länsstyrelserna får enligt förslagen viktiga roller i genomförandet av förslagen.

Utredningen beräknas avsluta sitt arbete 31 maj 2014.

Vilka konsekvenserna kan bli om delbetänkandets förslag blir verklighet är givetvis svårt att förutspå. Det kan dock möjligen innebära bland annat att främst mindre äldre anläggningar som inte klarar den nya prövningen kan komma att rivas, med nya omfattande förändringar av miljöerna i och omkring berörda vattendrag.

FSV följer fortsättningen av utredningen och den kommande hanteringen av utredningsförslagen.

Hemsida och facebook

Föreningens facebookgrupp har fungerat i huvudsak som tidigare och framförallt Håkan Larsson har svarat för en omfattande information via facebookgruppen.

Föreningens hemsida har hittills legat på en server tillhörig Region Jämtland och domänen fsv.nu har ägts av Regionen men på senare tid betalats av föreningen. Hemsidan stängdes i anslutning till årsskiftet ned av regionen och avses ersättas av en ny sida som helt ska kunna skötas och ägas av föreningen själv. En Loopiahemsida har anskaffats och domänen fsv.nu har även formellt övertagits av föreningen. Arbetet med ny hemsida har påbörjats, men när detta skrivs i april 2014, pågår arbetet med att skapa nytt innehåll i sidan. Med föreningens begränsade medel gäller det att hitta vägar som till låga kostnader ändå kan ge en informativ hemsida.

Avslutning

Det gångna året har på grund av bytet av såväl ordförande som sekreterare inneburit att huvuddelen av den administrativa hanteringen successivt flyttats. Detta har naturligtvis medfört en hel del arbete med praktiska frågor för att få nya rutiner att fungera fullt ut. Hemsidan som tidigare ägts av regionen i Jämtland har i slutet av 2013 stängts ned och arbetet med att skapa en ny hemsida som helt ägs av föreningen pågår fortfarande när detta skrivs.

Det är svårt att visa några uppenbart tydliga tecken på resultat av arbetet med vår huvudfråga, men ett ökat intresse och ökad aktivitet hos de politiska partierna omvittnas på flera håll.

Beklagligt är att tre medlemskommuner lämnat föreningen under året. Desto mera glädjande är det att kommunstyrelsen i Jokkmokk i dagarna fattat beslut om att återinträda i föreningen efter en tids frånvaro. Att den kommun inom vilken mest vattenkraft i riket produceras är med och stödjer föreningens arbete med sitt medlemskap är en viktig symbolfråga. Förhoppningsvis sänder detta signaler som kan ge mycket positiva effekter framåt.

Med vänlig hälsning

Föreningen Sveriges Vattenkraftskommuner

Ingvar Persson

Ordförande

Björn Mårtensson

1:e vice ordförande

Kicki Fredriksson

2:e vice ordförande

/

Anders Wikström

sekreterare